

Sygn. akt I ACa 70/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lipca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Robert Jurga
Sędziowie:	SSA Teresa Rak (spr.) SSA Paweł Czepiel
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 19 lipca 2019 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa J. L.

przeciwko R. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 3 lipca 2018 r. sygn. akt I C 1064/17

1. **oddala apelację;**

2. **przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz radcy prawnego I. C. kwotę 3.321 zł (trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden złotych), w tym 621 zł podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.**

SSA Paweł Czepiel SSA Robert Jurga SSA Teresa Rak

Sygn. akt I ACa 70/19

UZASADNIENIE

Powód J. L. w pozwie wniesionym w dniu 8 grudnia 2016 r. domagał się zasądzenia solidarnie od pozwanych C. K. i R. K. kwoty 100.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania.

Na uzasadnienie podał, że posiada weksel własny wystawiony przez pozwanego C. K. i poręczony przez pozwaną R. K.. Weksel został wystawiony jako poręczenie umowy pożyczki udzielonej pozwanym w 1999 r. Pozwani w akcie notarialnym rep (...)poddali się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 ust 4 k.p.c.

W dniu 2 marca 2017 r. Sąd Okręgowy w K.wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, którym uwzględnił powództwo w całości i obciążył pozwanych solidarnie na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Krakowie kosztami sądowymi.

Z nakazem nie zgodziła się **pozwana R. K.**, wnosząc od niego zarzuty. Domagała się uchylenia nakazu zapłaty i oddalenia powództwa w całości w stosunku do pozwanej. Pozwana wskazując, że roszczenia wekslowe przedawniają się z upływem 3 – ch lat podniosła zarzut przedawnienia i oświadczyła, że na podstawie art. 117 § 2 kc uchyla się od zaspokojenia roszczenia.

Wyrokiem z dnia 3 lipca 2018 roku Sąd Okręgowy w Krakowie uchylił nakaz zapłaty z dnia 2 marca 2017 r. w części dotyczącej pozwanej R. K., oddalił powództwo i przyznał wynagrodzenie od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika z urzędu ustanowionego dla pozwanej.

Rozstrzygnięcie wydał Sąd w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Powód udzielił pozwanemu C. K. pożyczki w kwocie 51.000 zł oraz 23.000 CHF. Pozwany poinformował powoda, że pozwana R. K. wyraża zgodę na zaciągnięcie pożyczki. Powód informacji tej nie sprawdził. W rzeczywistości natomiast pozwana nie miała świadomości zaciąganych przez pozwanego zobowiązań i nie wyrażała na nie zgody.

W dniu 5 lipca 2001 r. pozwany wystawił weksel w kwocie 100.000 zł na zlecenie J. L., płatny w dniu 5 lipca 2002 r. w K.. Weksel poręczyła pozwana. W tym samym dniu przed notariuszem M. K. oboje pozwani oświadczyli, iż co do terminowego wykonania przyjętego na siebie zobowiązania dotyczącego płatności kwoty wekslowej w kwocie 100.000 zł C. K. jako wystawca, a R. K. jako poręczyciel poddają się egzekucji wprost z aktu notarialnego na podstawie art. 777 § 1 ust 4 k.p.c.

Ustalił nadto Sąd, że w dniu 3 sierpnia 2016 r. pozwany uznał swój dług w wysokości 144.830 zł wobec powoda, zaś w dniu 19 listopada 2013 r. pozwani dokonali częściowej spłaty zobowiązania wekslowego w kwocie 10.000 zł.

Ustalenia Sąd poczynił w oparciu o zgromadzone w sprawie dokumenty, które uznał za wiarygodne, autentyczne i prawdziwe. W odniesieniu do dowodów osobowych, dał Sąd wiarę zeznaniom powoda oraz pozwanej R. K.. W ocenie Sądu Okręgowego były one szczere, spontaniczne i logiczne, a nadto znajdowały potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd uznał, że roszczenie nie jest uzasadnione.

Powołując art. 30 i 32 Prawa wekslowego wskazał, że zapłatę wekslu można zabezpieczyć poręczeniem wekslowym, a poręczenie może dać osoba trzecia lub nawet osoba podpisana na wekslu. Poręczyciel zaś odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej.

Poręczenie jest dodatkowym zobowiązaniem wekslowym, jest definiowane jako przyjęcie odpowiedzialności przez poręczającego wobec każdego posiadacza weksla za zobowiązanie wekslowe. Zobowiązanie poręczyciela wekslowego cechuje abstrakcyjność, nie zależy ono od ważności umowy łączącej poręczyciela z osobą, za którą poręcza, a wręcz od istnienia tej umowy. Poręczenie wekslowe jest zobowiązaniem solidarnym, bezwarunkowym i nieodwołalnym.

Podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia uznał Sąd Okręgowy za uzasadniony. Termin przedawnienia roszczenia wekslowego zgodnie z art. 70 prawa wekslowego wynosi 3 lata od dnia płatności weksla. Początek biegu terminu przedawnienia roszczenia z weksla własnego skierowanego przeciwko wystawcy weksla własnego, liczy się od dnia płatności weksla. Z kolei przerwanie i zawieszenie biegu przedawnienia roszczeń wekslowych regulowane jest w

przepisach ogólnych czyli art. 121 i 123 kc. Bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje oraz przez wszczęcie mediacji. Po każdym przerwaniu biegu przedawnienia, przedawnienie biegnie na nowo. Odnosząc się do spłaty części zadłużenia, co oznacza niewłaściwe uznanie długu Sąd Okręgowy wskazał, że roszczenie przedawniło się najpóźniej z dniem 18 listopada 2016 r. czyli przed wniesieniem pozwu.

Powód podnosił, że w istocie zarzut przedawnienia roszczenia wekslowego nie ma znaczenia, gdyż uzasadnione jest roszczenie wynikające ze stosunku podstawowego i na podstawie zwykłego poręczenia. W ocenie Sądu pierwszej instancji nie można podzielić takiego stanowiska. Zgodnie z treścią art. 36 § 2 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w brzmieniu obowiązującym w dniu zaciągnięcia zobowiązania do dokonania czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu potrzebna była zgoda drugiego małżonka wyrażona w formie wymaganej dla danej czynności prawnej. Ważność umowy, która została zawarta przez jednego z małżonków bez wymaganej zgody drugiego, zależała od potwierdzenia umowy przez drugiego małżonka (37 § 1 k.r.o.). Powód zaś nie wykazał, by pozwana wyraziła zgodę na zawarcie przez C. K. umowy pożyczki. Z treści poręczenia wekslowego nie wynika, ani by pozwana wyraziła zgodę na zawarcie umowy, ani by poręczyła za umowę pożyczki, a jedynie, że poręczyła za spłatę zobowiązania wekslowego. Również w treści aktu notarialnego z dnia 5 lipca 2001 r. brak jest jakiegokolwiek odniesienia się do stosunku podstawowego. Nie znalazł też Sąd podstaw do przyjęcia, że do poręczenia pożyczki doszło per facta concludentia lub w drodze ustnej umowy. Zgodnie z art. 876 § 2 k.c. oświadczenie poręczyciela powinno być złożone na piśmie pod rygorem nieważności. Oznacza to, że nawet jeżeli doszłoby do ustnego poręczenia lub do poręczenia per facta concludentia to i tak takie poręczenie nie jest ważne.

Podsumowując stwierdził Sąd, że pozwana poręczyła jedynie za spłatę zobowiązania wekslowego, a wobec jego przedawnienia powództwo należało oddalić.

Wydany wcześniej w postępowaniu nakazowym nakaz zapłaty należało zatem uchylić w całości w stosunku do pozwanej R. K. i powództwo oddalić.

O wynagrodzeniu ustanowionego dla powoda pełnomocnika z urzędu Sąd orzekł na podstawie § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 8 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu

Apelację od wyroku wniósł powód. Zaskarżył wyrok w części w jakiej Sąd uchylił nakaz zapłaty z dnia 2 marca 2017 roku i oddalił powództwo w stosunku do pozwanej R. K. i zarzucił:

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a to:

a/ art. 233 §1 kpc w zw. z art. 245 kpc polegającego na pominięciu w ocenie stanu faktycznego dowodu z dokumentu „uznanie długu” sporządzonego przez pozwanego C. K. z dnia 3 sierpnia 2016 r., w treści którego pozwany oświadczył, że „Ja niżej podpisany C. K. ... uznaję swój dług zaciągnięty razem z małżonką R. K. wobec J. L.”,

b/ art. 233 §1 kpc w zw. z art. 245 kpc polegającego na pominięciu w ocenie stanu faktycznego dowodu z dokumentu w postaci listu skierowanego do powoda sporządzonego przez pozwanego C. K. datowanego na 25 marca 2001 r., w którym pozwany wskazał, że żona (pозwana) wie o zaciągniętej pożyczce,

c/ art. 233 §1 kpc w zw. z art. 245 kpc polegającego na pominięciu w ocenie stanu faktycznego dowodu z dokumentu „odpowiedź na pozew” z dnia 20 października 2016 r. złożonego przez pozwaną w toku procesu toczącego się przed SR w M. do sygn.. akt (...)

d/ art. 233 §1 kpc poprzez dokonanie oceny dowodów

-- w sposób dowolny skutkujący przyjęciem, że powód nie zweryfikował informacji, że pozwana nie wyraziła zgody na zaciągnięcie pożyczki, podczas gdy fakt ten nie wynika z żadnego ze zgromadzonych dowodów,

-- w sposób nie wszechstronny, ponieważ Sąd oceniając znaczenie dokonanego przez pozwaną poręczenia wekslowego, stwierdził, że z samej treści poręczenia wekslowego nie wynika, by pozwana wyraziła zgodę na zawarcie umowy pożyczki, pominał natomiast zeznania pozwanej, która przyznała, że wiedziała, że weksel ma zabezpieczać umowę pożyczki zawartą z pozwanym i ma u notariusza potwierdzić, że wiedziała o umowie i się na nią zgadza,

-- w sposób nie wszechstronny, ponieważ z pominięciem dowodu z zeznań powoda, który wskazał, że uzgodnił z obojgiem pozwanych, będąc u nich w domu, że zgadza się na prolongowanie terminu spłaty pożyczki, jeśli małżonkowie zabezpieczą spłatę pożyczki, a w szczególności okoliczności, że pozwana uczestniczyła w rozmowie dotyczącej sposobu zabezpieczenia i zmiany terminu płatności,

-- w sposób nasuwający zastrzeżenia z punktu widzenia zasad doświadczenia życiowego, bowiem okoliczności, iż pożyczka została zaciągnięta i przeznaczona na budowę wspólnego domu pozwanych, pozwana po rozmowie z powodem dotyczącej sposobu zabezpieczenia pożyczki, podpisała weksel zabezpieczający spłatę pożyczki oraz wspólnie z mężem oddawała powodowi część kwoty pożyczki, pozwany w dokumentach prywatnych wielokrotnie wskazywał, że żona zgodziła się na zawarcie umowy pożyczki, wskazuje, że doszło do potwierdzenia przez pozwaną zawartej umowy pożyczki, a jej zeznania służą jedynie uniknięciu odpowiedzialności za zaciągnięty dług,

- naruszenie prawa materialnego przez:

a/ niewłaściwe zastosowanie art. 36 § 2 kro w zw. z art. 37 § 1 kro w zw. z art. 65 § 1 i 2 kc polegające na uznaniu, że w wyniku poręczenia przez pozwaną weksla zabezpieczającego spłatę pożyczki nie doszło do potwierdzenia umowy pożyczki przez pozwaną, pomimo że pozwana zeznała, że wiedziała, że weksel ma zabezpieczać zaciągniętą pożyczkę,

b/ niewłaściwe zastosowanie art. 36 § 2 kro w zw. z art. 65 § 1 i 2 kc polegające na ustaleniu, że w wyniku dokonania przez pozwaną wspólnie z pozwanym spłaty części zobowiązania z umowy pożyczki nie doszło do potwierdzenia przez nią umowy pożyczki zawartej z powodem,

c/ niewłaściwe zastosowanie art. 123 § 1 ust. 2 w zw. z art. 118 kc poprzez jego niezastosowanie w sytuacji gdy dokonanie przez pozwaną wspólnie z pozwanym spłaty części zobowiązania z umowy pożyczki jako uznanie długu doprowadziło do przerwania biegu przedawnienia roszczenia o zwrot pożyczki,

d/ niewłaściwe zastosowanie art. 123 § 1 ust. 2 w zw. z art. 70 ustawy prawo wekslowe poprzez jego niezastosowanie w sytuacji gdy pozwana w treści dokumentu „odpowiedź na pozew” z dnia 20 października 2016 r. w złożonego w sprawie przed SR w M. (...)przyznała, iż zaciągnęła zobowiązanie z weksla.

W oparciu o powyższe zarzuty wniósł powód o zmianę wyroku w zaskarżonej części i utrzymanie w mocy nakazu zapłaty z dnia 2 marca 2017 r. w części dotyczącej pozwanej, zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego oraz zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, które nie zostały w całości, ani w części opłacone.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji.

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja powoda na uwzględnienie nie zasługuje.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutów kwestionujących ocenę dowodów dokonaną przez Sąd pierwszej instancji i jego ustalenia faktyczne, dopiero bowiem prawidłowo ustalony stan faktyczny może stanowić podstawę do zastosowania prawa materialnego.

Przepis art. 233 kpc statuuje zasadę swobodnej oceny dowodów, wedle której sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Granice swobodnej oceny dowodów wyznaczają przepisy prawa procesowego, zasady doświadczenia życiowego i reguły logicznego rozumowania. Dlatego też skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 kpc wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest wystarczające natomiast przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd doniosłości poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (tak np. Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 6 listopada 1998 r. II CKN 4/98 – niepublikowane).

Dokonując oceny dowodów zgodnie z regułami zakreślonymi w art. 233 § 1 kpc sąd winien wyprowadzić z zebranego materiału dowodowego logiczne wnioski, musi uwzględnić zasady określone przez prawo procesowe określone w przepisach art. 227 – 234 kpc oraz dominujące poglądy na stosowanie prawa. Dokonując oceny swobodnej sąd wykorzystuje własne przekonania, wiedzę, doświadczenie życiowe, uwzględnia zasady procedury i zasady logiki. Dowody winien sąd oceniać bezstronnie, racjonalnie, wszechstronnie. W odniesieniu do każdego dowodu winien Sąd ocenić jego wiarygodność, odnosząc się także do pozostałego materiału dowodowego. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, które Sąd Apelacyjny w pełni popiera i akceptuje, do naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby skarżący wykazał uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (wyrok SN z dnia 16 grudnia 2005 r., III CK 314/05). Naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. może polegać na tym, iż Sąd z naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów przyjął za wiarygodny określony dowód lub też odmówił wiarygodności konkretnemu dowodowi. Strona, która podnosi taki zarzut musi przy tym wykazać, o jaki konkretnie dowód chodzi i na czym polega przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów (wyrok SN z dnia 10 listopada 2005 r., V CK 332/05). Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena Sądu (wyrok SN z dnia 8 kwietnia 2009 r., II PK 261/08). Strona podnosząca zarzut wadliwej oceny dowodów powinna wykazać, że przy ocenie wiarygodności i mocy dowodowej konkretnego dowodu, na podstawie którego sąd dokonał ustalenia faktycznego, przekroczone granice swobodnej oceny dowodów, a nadto, iż miało to istotny wpływ na wynik sprawy. Nie wystarczające jest zaprezentowanie własnych, korzystnych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej, korzystnej dla skarżącego oceny materiału dowodowego (por.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99, LEX nr 53136).

Mając na uwadze powyższe uwagi, Sąd Apelacyjny stwierdza, że podnoszone przez pozwaną zarzuty naruszenia art. 233 § 1 kpc są nieuzasadnione i nie mogą odnieść zamierzonego skutku.

Sąd pierwszej instancji przeprowadził postępowanie dowodowe w zakresie jaki był niezbędny do rozstrzygnięcia sprawy i dokonał oceny przeprowadzonych dowodów. Jakkolwiek ocena dowodów zawarta w uzasadnieniu wyroku jest lakoniczna, to wynika z niej, że dokumenty zgromadzone w sprawie uznał Sąd za wiarygodne. Z dokumentów tych zaś wynika wystawienie weksla, jego poręczenie, poddanie się przez pozwanych egzekucji co do terminowego wykonania zobowiązania wekslowego, uznanie długu przez pozwanego C. K. w dniu 3 sierpnia 2016 r. Nie budziła też wątpliwości okoliczność częściowej spłaty zobowiązania wekslowego w dniu 19 listopada 2013 r. Sam fakt spłaty kwoty 10.000 zł pozostaje niesporny. Poza sporem jest też, że oboje pozwani udali się do powoda zwrócić tę kwotę. Pozwana co prawda podnosiła, że zwrotu długu dokonywał C. K., a ona mu tylko towarzyszyła, jednakże fakt, że dłużnikami wekslowymi jako wystawca i poręczyciel weksla byli oboje pozwani przemawia za przyjęciem, że zwrotu długu dokonali oboje.

Za prawidłowe należy więc uznać ustalenia faktyczne dokonane na gruncie zgromadzonego i ocenionego przez Sąd Okręgowy materiału dowodowego. Sąd Apelacyjny ustalenia te podziela i przyjmuje za własne.

Uzasadnione było ustalenie przez Sąd Okręgowy, że powód nie zweryfikował twierdzenia pozwanego C. K., że pozwana R. K. wiedziała o zaciągnięciu pożyczki. Pozwana zaprzeczyła, by mąż informował ją o zaciągnięciu pożyczki, zaś ciężar wykazania, że o pożyczce wiedziała spoczywał na powodzie. Powód zaś okoliczności tej nie wykazał. Nie wykazał też powód, że pożyczki udzielił obojgu małżonkom. Nawet z listu C. K. na jaki powód się powołuje wynika tylko tyle, że jego żona wie o stanie finansów małżonków. Nie wynika z tego jednak kiedy miałyby powziąć taką wiedzę i czy na zaciągnięte przez męża zobowiązania wyraża zgodę. Nie można też z treści listu wywnioskować, że małżonkowie pożyczkę zaciągnęli wspólnie, czy też, że na zaciągnięcie pożyczki przez męża się w tamtej chwili pozwana się godziła. W pełni uprawnione było więc przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że pozwana była wyłącznie dłużnikiem wekslowym wobec powoda. Również z pisma pozwanego do powoda z 2016 roku wynika, że dług uznał C. K., a nie pozwana. Pozwany napisał co prawda, że uznaje dług zaciągnięty razem z małżonką, jednakże pozwana tego nie potwierdziła, a trzeba dodatkowo pamiętać, że wówczas małżonkowie byli już rozwiedzeni.

Prawidłowo też Sąd pierwszej instancji przyjął, że z treści poręczenia wekslowego nie wynika, by pozwana wyraziła zgodę na zawarcie umowy pożyczki przez męża, a tylko poręczyła za spłatę zobowiązania wekslowego. Trzeba przy tym pamiętać o abstrakcyjnym charakterze zobowiązania wekslowego.

Nie można zapewne wykluczyć, że wówczas już pozwana miała świadomość, że jej mąż zaciągnął pożyczkę i wystawił weksel na jej zabezpieczenie, jednakże nawet gdyby tak było to nie oznacza to, że pozwana na tą pożyczkę wyraziła zgodę. Pozwana więc pozostawała tylko i wyłącznie dłużnikiem wekslowym powoda, z tytułu poręczenia weksla. Okoliczność, że pozwana zgodziła się poręczyć weksel, sam w sobie nie świadczy o tym, że wyraziła zgodę na zaciągnięcie pożyczki, nawet przy założeniu, że wówczas już o pożyczce wiedziała.

Powód twierdzi, że z obojgiem małżonków uzgadniał zabezpieczenie spłaty pożyczki i prolongowanie terminu spłaty. Pozwana zaś przeczyła by cokolwiek z powodem uzgadniała. Powód okoliczności tej nie wykazał, jednakże nawet przy założeniu, że uzgodnienia takie były, to w sytuacji kiedy pozwana zgodziła się poręczyć weksel nie jest to argument przemawiający za tym, że pozwana wyraziła zgodę na zaciągnięcie pożyczki przez pozwanego. Stała się bowiem dłużnikiem wekslowym i spłata zobowiązania również jej dotyczyła.

Nadto trzeba pamiętać, że wyrażenie przez małżonka zgody na zaciągnięcie zobowiązania przez drugiego małżonka, nie oznacza jeszcze, że małżonek wyrażający zgodę staje się dłużnikiem. Zgodnie z art. 41 §1 kro jeśli małżonek zaciągnął zobowiązanie za zgodą drugiego małżonka, wierzyciel może żądać zaspokojenia także z majątku wspólnego małżonków. Zgoda ta ma więc dla wierzyciela o tyle znaczenie, że stwarza większe możliwości na etapie egzekucji, rozszerza majątek, do którego może być kierowana egzekucja.

Jeśli zaś chodzi o uznanie długu w piśmie z 2016 roku, to dług uznał tylko C. K., pozwana zaś długu ze stosunku podstawowego nie uznawała, a nawet nie była z tego tytułu dłużnikiem.

Również z powoływanej przez powoda odpowiedzi na pozew złożonej przez pozwaną w sprawie SR w M.(...)nie wynika, by pozwana zaciągała u powoda dług i by się na zaciągnięcie długu przez męża godziła. W piśmie tym pozwana wręcz twierdzi, że powód i pozwany rzeczywiście byli w bliskich relacjach, a mąż jej nigdy o żadnych pożyczkach nie informował. Przyznała tylko, że podpisała weksel.

Nie wykazał więc powód, a na nim spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie, że pozwana była współdłużnikiem ze stosunku podstawowego umowy pożyczki. Pozwana mogłaby zatem odpowiadać wyłącznie jako poręczyciel wekslowy. Poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo jak ten, za kogo poręczył (art. 32 prawa wekslowego). Termin przedawnienia roszczeń wekslowych wynosi 3 lata od dnia płatności weksla.

Na wekslu termin jego płatności określony został na dzień 5 lipca 2002 roku. roszczenie wekslowe przedawniło się zatem w dniu 5 lipca 2005 roku.

Należy zatem rozważyć skutki spłaty części zobowiązania wekslowego przez oboje pozwanych w listopadzie 2013 roku. Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że spłata ta stanowiła niewłaściwe uznanie długu i spowodowała przerwę biegu przedawnienia, które rozpoczęło bieg na nowo zgodnie a art. 124 kc. Gdyby nawet tak przyjąć, to ma rację Sąd Okręgowy, że liczony od tej daty kolejny trzyletni okres przedawnienia upłynął przed wniesieniem pozwu, co oznacza, że roszczenie wobec pozwanej przedawniło się i może ona uchylić się od jego zapłaty (art. 117 § 2 kc).

Wskazać jednak należy, że w chwili kiedy pozwani zwrócili powodowi część długu (przy czym dla pozwanej był to wyłącznie dług z weksła), to roszczenie wekslowe powoda wobec pozwanej było wówczas przedawnione, przedawniło się bowiem w lipcu 2005 r. Nie można więc w takiej sytuacji mówić o przerwie przedawnienia. Zwrot części długu rzeczywiście może świadczyć o jego uznaniu i powodować przerwę biegu przedawnienia, pod warunkiem, że termin przedawnienia jeszcze nie upłynął. W odniesieniu zaś do roszczenia już przedawnionego można by co najwyżej rozważać, czy częściowe spełnienie przedawnionego roszczenia oznacza zrzeczenie się korzystania z zarzutu przedawnienia (art. 117 § 2 kc).

W ocenie Sądu Apelacyjnego brak jest jednak podstaw do przyjęcia, że intencją pozwanej było zrzeczenie się korzystania z zarzutu przedawnienia. Tym bardziej, że pozwana cały czas traktowała, że jest to dług jej ówczesnego męża C. K.. Twierdziła nawet, że to on zwracał wspomniane 10.000 zł, ona zaś tylko mu towarzyszyła, że nie miała wówczas pieniędzy, a pomiędzy małżonkami obowiązywała już wówczas rozdzielnosc majątkowa. Istotne jest jednakże, że niezależnie od tego czy doszło wówczas ze strony pozwanej do zrzeczenia się korzystania z zarzutu przedawnienia, czy też nie, to pomiędzy owym zwrotem części długu, a wniesieniem pozwu upłynęło znowu ponad trzy lata, co oznacza, że nawet gdyby przyjąć, że od tej chwili bieg przedawnienia rozpoczął bieg na nowo, to upływ trzech lat spowodował, że roszczenie przedawniło się. Mogła więc pozwana skutecznie na mocy art. 117 kc uchylić się od jego zaspokojenia.

Zatem również zarzuty naruszenia prawa materialnego nie mogły odnieść skutku.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc apelację powoda oddalił.

Wynagrodzenie dla ustanowionego dla powoda pełnomocnika z urzędu przyznał Sąd na podstawie § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 8 pkt 6 i w zw. z § 16ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

SSA Paweł Czepiel SSA Robert Jurga SSA Teresa Rak